

Rogaland fylkeskommune
Postboks 130

4001 STAVANGER

Deres ref

Vår ref
08/463-1 EN

Dato
14.03.2008

Statsbudsjettet 2008 - Kap. 551, post 61 Næringsrettede midler til regional utvikling, kompensasjon for økt arbeidsgiveravgift - tilskuddsbrev

Tilsagns nr.: 08302008

1. Innledning

Vi viser til St.prp. nr. 1 (2007-2008) for Kommunal- og regionaldepartementet og til orienteringsbrev av 5. oktober 2007. Vi viser også til vårt brev av 11. januar 2008 med fordeling av midlene på kap. 551, post 60 Regional utvikling i fylkeskommunene.

I dette tilskuddsbrevet gis fylkeskommunen ramme over kap. 551, post 61 for budsjettåret 2008. Samlet ramme for nye tilsagn i 2008, for alle fylkeskommunene, er på 623,75 mill. kr, hvorav 100 mill. kr er gitt som tilsagnsfullmakt og først kommer til utbetaling i 2009. Tilskuddsbrevet omfatter en bevilgningsramme både for ordinære kompensasjonsmidler og en ramme (såkalte restmidler) der utbygging av bredbånd skal prioriteres, men også annen infrastruktur og næringstiltak kan støttes.

2. Fylkesvis ramme

Fra og med 2007 ble kriteriet for beregningen av arbeidsgiveravgiften endret. Avgiftsfordelen følger nå virksomhetens adresse (lokalisering) og ikke arbeidstakers bostedsadresse. Ordningen skal være provenynøytral i forhold til situasjonen pr 31.12.03.

Regjeringen har bestemt at den delen av bevilgningen som ikke skal kompensere for økt arbeidsgiveravgift, skal gå til å fullføre arbeidet med bredbåndsutbygging i hele det distriktspolitiske virkeområdet. I fylker hvor full bredbåndsdekning er nådd eller kan nås på annen måte, kan midlene brukes til annen infrastruktur og næringstiltak etter avtale med KRD. Fylkesfordelingen av midlene er vist i vedlegg 3.

Total ramme til Rogaland fylkeskommune fastsatt til **12 093 000 kr. Av dette er 8 864 000 kr ordinære kompensasjonsmidler og 3 229 000 kr midler til bredbåndsutbygging og annen infrastruktur og næringstiltak. Av den totale rammen på 12 093 000 kr**, kan 10 151 000 kr utbetales i 2008. Resten 1 942 000 kr, er en tilsagnsramme som først kan utbetales i 2009. Bevilgningen skal disponeres i samsvar med statens reglement for økonomistyring med tilhørende bestemmelser, St.prp. nr. 1 (2007-2008), retningslinjer for posten, jf. vedlegg, samt presiseringer i dette tilskuddsbrevet.

Som tidligere meddelt, var 2006 siste år med nasjonal transportstøtteordning med bevilgning over kap. 551, post 70 Transportstøtte. Dette innebærer at den totale kostnadsøkningen som dekkes over departementets budsjett, fra og med 2008 i sin helhet vil bli bevilget over kap. 551, post 61, og ikke som tidligere da midlene ble gitt delvis over kap. 551, post 61 og kap. 551, post 70. Samtidig ble det åpnet for at fylkeskommunene kan benytte midlene over kap. 551, postene 60 og 61 til å finansiere en regional/fylkeskommunal transportstøtteordning.

3. Frister i 2008

1. februar	Frist for innlegging av rapportering for 2007 i Rapp13.50
16. april	Frist for beskrivende årsrapport 2007
1. juni	Frist for rapportering av transportstøtte for transporter i 2007 (se punkt 8.1 og vårt brev av 11. januar 2008)
15. august	Frist for halvårsrapport 2008

4. Overordnede distrikts- og regionalpolitiske mål og strategier

De overordnede målene for regjeringens distrikts- og regionalpolitikk er definert i St.meld. nr. 21 (2005-2006) *Hjarte for heile landet. Om distrikts- og regionalpolitikken*. Regjeringen ønsker å gi folk en reell frihet til å velge hvor de vil bo og legge grunnlaget for å ta hele landet i bruk. Regjeringen vil legge til rette for likeverdige levekår i hele landet og opprettholde hovedtrekkene i bosettingsmønsteret. Politikken skal bidra til en balansert utvikling mellom by og land. Økt verdiskaping og styrket lokal og regional vekstkraft er både et virkemiddel for å få til dette og et mål i seg selv.

5. Mål for departementets særskilte midler til distrikts- og regionalpolitikk

Departementet har i St.prp. nr. 1 (2007-2008) konkretisert en helhetlig målstruktur for de distrikts- og regionalpolitiske virkemidlene på departementets budsjett,

programkategori 13.50. Målstrukturen skal være dekkende for alle tiltak det er aktuelt å bruke disse midlene til og er delt i følgende "Hovedmål" og "Arbeidsmål".

Hovedmål	Arbeidsmål
1. Verdiskaping: Økt verdiskaping, sysselsetting og internasjonalt konkurranse-dyktig næringsliv gjennom næringsutvikling, innovasjon og entreprenørskap, geografisk differensiert og i hovedsak innenfor det distriktpolitiske virkeområdet.	1.1 Styrke næringsmiljø: Utvikle lokale og regionale næringsmiljø og innovasjonssystem som gir bedre vilkår for innovasjonsbasert verdiskaping. 1.2 Videreutvikle etablerte bedrifter: Økt innovasjonsevne og -takten i etablerte bedrifter. 1.3 Entreprenørskap: Øke omfanget av lønnsomme etableringer.
2. Rammebetingelser: Gode lokale og regionale rammebetingelser for næringsliv og befolkning, geografisk differensiert og i hovedsak innenfor det distriktpolitiske virkeområdet.	2.1 Infrastruktur: Styrke fysisk infrastruktur og redusere avstandsulempen i område med få innbyggere og små markeder. 2.2 Kompetanse: Styrke grunnlaget for kompetanseheving for folk og i samfunns- og arbeidslivet.
3. Attraktivitet: Utvikle attraktive regioner og sentra for befolkning og næringsliv, geografisk differensiert og i hovedsak innenfor det distriktpolitiske virkeområdet.	3.1 Tjenester: God tilgang på grunnleggende lokale tjenester til befolkningen i områder med få innbyggere og små markeder. 3.2 Stedsutvikling: Gjøre mindre sentra og små og mellomstore byer mer attraktive og aktuelle som bosted og som lokaliseringssted for bedrifter.

De operative målene i tabellen ovenfor danner grunnlag for registrerings- og rapporteringssystemet fra fylkene og for rapportering om bruken av midlene til Stortinget. Mange utfordringer, prioriterte tema og spesielle satsinger i distrikts- og regionalpolitikken vil gå på tvers av inndelingene i denne målstrukturen. Den konkrete aktiviteten innenfor prioriteringene kan likevel som hovedregel knyttes til målstrukturen gjennom rapporterings-kategoriene i rapporteringssystemet Rapp 13.50

6. Nærmere om bruken av hele rammen på kap. 551, post 61

Fylkeskommunen prioriterer selv mellom ulike typer innsats i samråd med regionale partnerskap, innenfor mål, rammer og retningslinjer for posten. Målet er å få til en bred næringsrettet innsats i områder som ikke fikk gjeninnført differensiert arbeidsgiveravgift eller som fikk gjeninnført ordningen med høyere sats enn før 2004. Midlene skal som hovedregel nyttes innenfor disse områdene med mindre det er konsensus hos partene om at de skal ha et annet geografisk nedslagsområde. Midlene skal bidra til å nå de samme strategiske målene som kap. 551 post 60, med særlig vekt på utvikling av næringsliv og arbeidsplasser i områder som ikke fikk gjeninnført differensiert arbeidsgiveravgift eller som fikk gjeninnført ordningen med en høyere sats enn før 2004. Samarbeid på tvers av regioner og kommuner kan være fornuftig for å fremme en positiv utvikling i berørte områder.

Fra og med 2007 ble forvaltningen av midlene underlagt sterkere folkevalgt styring og kontroll. Midlene tildeles derfor fylkeskommuner som folkevalgte organ. Det er samtidig viktig å videreføre de positive erfaringene med et sterkt engasjement, særlig fra næringslivet. Fortsatt sterk brukermedvirkning fra viktige samfunnsaktører skal således ivaretas gjennom bred og aktiv deltakelse i planprosessarbeidet. I tillegg til næringslivet er kommunene, FoU- og universitets- og høyskolemiljøer viktige aktører. Det er Fylkestinget som skal ta den endelige avgjørelsen om bruken av midlene eller delegere avgjørelsesmyndigheten til andre aktører. Avgjørelsen skal særlig ta utgangspunkt i de utfordringene og behovene næringslivet har gitt uttrykk for i planprosessarbeidet.

Bruken av midlene i det enkelte fylke skal være i tråd med mål og strategier i fylkesplanen for de områder som omfattes av ordningen. Departementet ønsker også at det legges opp til tettere kobling og koordinering mellom disse virkemidlene og de ordinære virkemidlene over kap. 551, post 60 og at fylkeskommunene samkjører planprosessene. Fylkeskommunene må derfor i samarbeid med lokale og regionale aktører finne fram til fornuftige rolleavklaringer og mandat som også klargjør hvordan særlig næringslivsaktører skal delta i planleggings- og avgjørelsesprosessene.

Nye og felles retningslinjer for kap. 551, postene 60 og 61 er i vedlegg 1 til dette brevet. Endringene som er gjort siden 2007 er:

- punkt 2 og punkt 7 om transportstøtte,
- punkt 5 om skatteplikt og
- vedlegg 1 til retningslinjene om offentlig støtte.

I 2007 kom det nye EU/EØS-retningslinjer for offentlig støtte til forskning, utvikling og innovasjon. Departementet gjør oppmerksom på at SIVAs virkemidler skal notifiseres for godkjenning av ESA etter disse retningslinjene. Retningslinjene klargjør hva for grenser som gjelder for offentlig støtte til virkemiddel som for eksempel næringshager og inkubatorer. Innovasjon Norges virkemidler for støtte til forskning, utvikling og innovasjon er notifisert og er ventet godkjent av ESA våren 2008.

Retningslinjene for kap. 551, postene 60 og 61 må ses på som et ytre rammeverk og det er opp til den enkelte fylkeskommune å utarbeide mer detaljerte retningslinjer.

Forholdet til andre aktører

Det skal være et klart skille mellom strategisk og operativt ansvar knyttet til direkte bedriftsrettet støtte. Fylkeskommunene skal selv ikke være operatør for direkte bedriftsrettede virkemidler, men benytte Innovasjon Norge som operatør for slike ordninger. Kommuner eller regionråd som får regionale utviklingsmidler til å fylle opp sine kommunale eller regionale næringsfond, kan selv være operatør for direkte

bedriftsrettede virkemidler, men bare innenfor rammen av bagatellstøtte og de til enhver tid gjeldende gruppeunntakene.

Fylkeskommunene må utforme oppdrags- eller tilskuddsbrev til virkemiddelaktører som skal forvalte midler på vegne av dem. I disse brevene kan fylkeskommunene legge regionale føringer for bruken av virkemidlene, basert på drøftinger i partnerskapet. Det er viktig at tilskuddsbrev blir sendt til aktuelle virkemiddelaktører så raskt som mulig etter at rammene er klare. Dette av hensyn til forutsigbarhet hos virkemiddelaktørene. Det er også viktig at midlene tilsvarende tildelt ramme blir overført til virkemiddelaktørene etter avtale eller så tidlig som mulig.

6.1 Nærmere om bredbåndsutbygging og annen infrastruktur og næringstiltak.

Rammen på 157,887 mill. kr er fordelt på fylker med kommuner innenfor hele det distriktspolitiske virkeområdet. Rammen er fordelt på fylkene etter de samme objektive kriteriene som ble benyttet ved fordelingen av midlene under kap. 551, post 60. I 2008 skal utbygging av bredbånd prioriteres. I fylker der full bredbåndsdekning er nådd eller kan nås på annen måte, kan midlene brukes til annen infrastruktur og næringstiltak etter avtale med departementet. Dette betyr at fylkeskommunene skriftlig må innhente samtykke fra departementet før det tas beslutning om hvilke type tiltak som planlegges iverksatt.

Ang. bredbåndsutbygging

Følgende retningslinjer gjelder:

- Midlene skal benyttes til utbygging av såkalt aksessnett og øremerkes bredbåndsutbygging til hushold, offentlige virksomheter og næringsliv.
- Nett som etableres, må i utgangspunktet være "åpne", dvs. tillate konkurranse på tjenester og innhold.
- Prosjekter som støttes, skal benytte kostnadseffektive teknologiske løsninger for å sikre best mulig utnyttelse av tilgjengelige midler.
- Brukere med ekstra behov for bredbåndskapasitet må selv finansiere merkostnaden.
- Midlene skal kun nyttes til utbygging av ny infrastruktur og ikke til drift.

Om infrastruktur og næringstiltak

Når det gjelder infrastruktur, kan midler fra denne posten blant annet brukes til å bedre mobildekningen. Mobilnettene dekker i dag 86,15 pst. av arealet og 99,86 pst. av befolkningen i Norge der de bor. Dette innebærer at rundt 20-30.000 personer ikke har mobildekning der de bor. Vi antar at noen flere enn dette vil oppleve at de ikke har dekning inne i huset på grunn av bygningstekniske hindringer og demping av signalene. Det er ifølge bransjens egne beregninger rundt 200 "tettsteder" (25 husholdninger/50 personer), ca 200 mil riksveier og ca 350 tunneler på riksveier som ikke har tilfredsstillende GSM-dekning. Ved siden av GSM-dekningen dekker ICE snart 85 pst. av Norges areal med sitt nett. Selskapet har til dags dato ikke lansert taletelefoni,

men ICE bør også tas i betraktning ettersom teknologien og frekvensressursene deres har forutsetninger for å gi god dekning for mobiltjenester.

Følgende gjelder for bedring av mobildekningen:

- Samferdselsdepartementet/Post- og teletilsynet kan bistå fylkeskommunene med grunnlagsdata om hvor det er dårlig mobildekning.
- Fylkeskommunen skal, i tråd med innkjøpsreglementet for stat og kommune, innhente anbud på lokale og regionale tiltak for å bedre mobildekningen i enkelte områder, bl.a. langs veier og togstrekninger eller i tunneler. Fylkeskommunen prioriterer selv hvor det bør settes inn mest ressurser.
- Midlene tildeles den tilbyder som kan gi best mobildekning for midlene, evt. den som tilbyr å dekke nærmere spesifiserte "hvite flekker" til lavest pris.
- Fylkeskommunene oppfordres til å redusere tilbyderens kostnader, og dermed øke dekningen, ved å selv bidra til etablering og drift av infrastrukturen som master, bu, strøm, innplassering i offentlige bygg etc.
- Teknologi- og konkurransenøytralitet skal ivaretas. Tildelingene skal gjøres i tråd med innkjøpsreglementet for stat og kommune.

For annen infrastruktur og næringstiltak gjelder de generelle målene for bevilgningen, jf. punktene 4, 5 og 6 i dette brevet.

7. Budsjettstyring og regnskap

Overføring av midler

Fylkeskommunenes rammer vil bli overført i like store deler to ganger i året: ca. 1. mai og 1. oktober. En del av rammen gis som tilsagnsfullmakt. Det innebærer at den tredje og siste utbetalingen vil skje i januar i det påfølgende år. Departementet vil overføre midlene til samme konti som i 2007 med mindre vi får beskjed om noe annet.

Regnskap, oppfølging og kontroll

Det må føres eget regnskap for bruken av midlene. Regnskapet skal føres slik at det til enhver tid går fram hvilke aktører og prosjekter som er tildelt midler og hvor mye. Departementet og Riksrevisjonen kan til enhver tid be om innsyn i bruken av midlene.

Skatteplikt

Enkelte former for bedriftsstøtte er skattepliktig, jf. skatteloven § 5.30. Dette gjelder bl.a. transportstøtte, opplæringstilskudd og andre tilskudd som reduserer driftskostnadene. Investeringsstilskudd, gitt i tråd med forskrift om geografisk virkeområde og bruk av de regional- og distriktspolitiske virkemidlene, er ikke skattepliktige i det distriktspolitiske virkeområdet. Vi viser til retningslinjene for posten, Del I punkt 5.

8. Rapportering, evaluering og dialog

8.1 Årlig rapportering:

Fra og med 1. januar 2008 er det utarbeidet et felles rapporteringssystem for postene kap. 551, postene 60, 61 og 64. Vi viser her til punkt 8 i vårt brev av 11. januar 2008. Vi minner om at samtlige tilsagn skal rapporteres, uavhengig av hvem som har forvaltningsansvar. Det er en fordel om fylkeskommunen organiserer dette arbeidet og selv foretar rapportering på enkelttilsagn også i de tilfeller det er andre som forvalter deler av tildelt ramme.

Punkt 8 i vårt brev av 11. januar 2008 omtaler også følgende punkter som også gjelder for bruken av kap. 551 post 61:

- ***Spesiell rapportering om transportstøtte***
- ***Rapportering 1. halvår 2008***
- ***Evaluering og dialog***

8.2 Evaluering

Departementet vil gjennomføre en evaluering av midlene til bredbåndsutbygging. Hovedmålet er å undersøke i hvor stor grad disse midlene har bidratt til å nå regjeringens mål om full bredbånddekning i Norge. Vi ber om at fylkeskommunene bidrar aktivt til arbeidet med evalueringen når evaluator har behov for opplysninger og vurderinger m.v.

9. Intern kontroll

I retningslinjene for kap. 551, postene 60 og 61 (del II, punkt 3) står det at fylkeskommunene, basert på risiko- og vesentlighetsvurderinger, skal etablere et forsvarlig og hensiktsmessig system for tilskuddsforvaltning. Departementet viser til eget brev om internkontroll av 24. oktober 2006 der vi ba om tilbakemelding på de systemene og rutineene som er etablert når det gjelder kap. 551, post 60. Dette er fra vår side fulgt opp i svarbrev av 23. april 2007. og på konferansen i oktober 2007. Vi ber om at fylkeskommunen følger opp og viderefører eget system for tilskuddsforvaltning.

10. Avslutning

Vi ber om at fylkeskommunen orienterer partnerskapet om innholdet i dette brevet og ønsker dere og partnerskapene lykke til med utviklingsarbeidet i fylkene i 2008!

Med hilsen

Jan Sandal
ekspedisjonssjef

Eli Nygaard
seniorrådgiver

VEDLEGG

Vedlegg 1: Nye retningslinjer for kap. 551, postene 60 og 61

Vedlegg 2a: Årsrapportering til Kommunal- og regionaldepartementet

Vedlegg 2b: Oversikt over registreringskategorier

Vedlegg 3: Fordeling av midlene på kap. 551 post 61

Kopi til:

Innovasjon Norge Hovedkontoret

Innovasjon Norge Rogaland

Plan- og administrasjonsavdelingen

Riksrevisjonen

SIVA - Selskapet for industrivekst SF